

Beslissing nr. 2001-C/C-48 van 19 september 2001

Inzake:

C&N TOURISTIC BELGIUM NV, met zetel te 9000 Gent, Tramstraat 65

en

CITY BIRD HOLDING SA, met zetel te 1060 Brussel, Livornostraat 13-15

en

CITY BIRD SA, met hoofdzetel te 1060 Brussel, Livornostraat 13-15 en exploitatiezetel te 1831 Diegem, Momaertsiaan 20 A

Gelet op de Wet op de Bescherming van de Economische Mededinging, zoals gecoördineerd op 1 juli 1999 (WBEM) ;

Gezien de aanmelding aan het Secretariaat van de Raad voor de Mededinging van een concentratie, neergelegd op 28 augustus 2001 ;

Gezien de mededeling voor onderzoek door het Secretariaat van de Raad aan het korps van verslaggevers conform art. 32bis §1 WBEM op 29 augustus 2001 ;

Gezien de stukken van het dossier en het gemotiveerde verslag van de Dienst voor de Mededinging zoals medegedeeld aan de verslaggever op 11 september 2001 ;

Gezien het gemotiveerd verslag van de verslaggever zoals dit op 12 september 2001 werd opgesteld en op 14 september 2001 werd betekend aan de Raad ;

Gehoord het verslag van de verslaggever dhr. Bert Stulens ;

Gehoord de Heer W. Van Wallegem in toepassing van artikel 32quater, §1, alinea 2, W.B.E.M. ;

Gehoord de partijen die verschenen ter zitting op 19 september 2001:

- mr. Peter Wytinck, gemeenschappelijke vertegenwoordiger;
- mr. Axel Desmedt;
- mevr. Brigitte Waignein, Business development Director C&N Touristic;
- dhr. Luc Leleux, deputy general manager City Bird;
- mr. Jean-Quentin De Cuyper.

1. De aanmeldende en betrokken partijen

- Als koper treedt op: C&N TOURISTIC BELGIUM NV (na naamsverandering en hiernagenoemd: THOMAS COOK BELGIUM) is in België actief als touroperator en reisagent. Ze heeft o.m. de merken Sunsnacks, Neckermann, All Seasons en Pegase in haar portefeuille. Ze verkoopt de door haar georganiseerde reizen aan de consument vooral via een netwerk van reisagenten. Deze reisagenten zijn makelaars en sluiten de overeenkomst met de klant in naam en voor rekening van de touroperator. De reizen verkocht onder het merk "Neckermann" daarentegen worden verdeeld via een netwerk van winkels die hetzij geïntegreerd zijn, hetzij in franchise gegeven zijn.

- Als verkoper treedt op: CITY BIRD HOLDING SA, zijnde de moedermaatschappij voor 99,9% van CITY BIRD SA.

- Als doelonderneming treedt op: CITY BIRD SA, die actief is in de luchtvaartsector. Ze was oorspronkelijk aanwezig in de passagiersvluchten (reguliere lijnvluchten), het vrachtvervoer (cargo) en de charteractiviteiten (lange, middellange en korte afstand).

Genoemde vennootschappen zijn alle ondernemingen in de zin van art. 1 WBEM.

2. Aanmeldingsplicht - overeenkomst van concentratie

Deze operatie betreft het verwerven van 100% controle en uitsluitende zeggenschap door Thomas Cook Belgium over City Bird. Op dit ogenblik verzorgt City Bird als chartermaatschappij het merendeel van de vluchten van Thomas Cook Belgium. Door deze overname wil Thomas Cook Belgium haar huidige chartercapaciteit vrijwaren.

Deze operatie is een concentratie in de zin van art. 9§1a WBEM.

De aanmelding gebeurde op basis van een ontwerpovereenkomst waardoor alle aandelen van de doelonderneming worden overgedragen. Conform art. 12 WBEM verklaren de aanmeldende partijen dat de definitieve overeenkomst, wat betreft de mededingingsrechtelijk relevante punten, niet wezenlijk zal verschillen van de aangemelde ontwerpovereenkomst.

Uit de voorgelegde (vertrouwelijke) omzetcijfers van de betrokken ondernemingen blijkt dat de drempels zoals opgelegd conform art. 11§1 WBEM worden behaald, zodat de concentratie diende te worden aangemeld.

De aangemelde concentratie valt overeenkomstig art. 33§1.1 WBEM binnen het toepassingsgebied van de wet.

3. De relevante productenmarkten

De Europese Commissie heeft in haar beslissing IV/M.1524 op 22 september 1999 inzake Airtours/First Choice als productenmarkten onderscheiden: de nationale markt voor buitenlandse pakketreizen naar nabije bestemmingen, de nationale markt voor buitenlandse pakketreizen naar verre bestemmingen, de markt van de reisbureaudiensten, de markt voor het verstrekken aan touroperators van zetels op chartervluchten naar nabije en verre bestemmingen.

Deze marktafbakening werd bevestigd in de beslissingen Preussag/Nouvelles Frontières (COMP/M.2186 op 14/11/2000) en Thomas Cook/C&N Touristic AG (COM/M.2228 op 09/02/2001).

Volgens de aanmeldende partijen moet ook de markt voor het onderhoud van vliegtuigen als een relevante markt worden beschouwd.

De markt van de touroperating moet opgesplitst worden in twee deelmarkten, nl. de "short haul" en de "long haul". De deelmarkt van de "short haul" bevat niet enkel de bestemmingen met een vluchtduur van 3 uur of minder, doch dient uitgebreid te worden met bestemmingen als Noord-Afrika, Rode Zee en Canarische eilanden die een vluchtduur hebben van 4 à 5 uur (zie Europese Commissie in haar beslissing IV/M.1524 van 22 september 1999 inzake Airtours/First Choice).

Er is één algemene markt voor reisbureaudiensten, waarbij de agentschappen de klassieke diensten aanbieden (hotelreservatie, boeken van een vlucht, huur van een wagen ter plaatse, enz. ...), dit meestal via een netwerk van kantoren. Een reis kan ook geboekt worden via telefoon, postorder of internet. Tot op heden gebeurt de reservatie en verkoop van reizen grotendeels via persoonlijk contact met de

reisagent, zodat het vooralsnog niet nodig is deze markt op te splitsen naargelang het gebruikte aankoopkanaal.

M.b.t. de markt voor de verkoop van zitplaatsen op chartervluchten betekent deze concentratie een verdere verticale integratie van de activiteiten van Thomas Cook Belgium, waardoor het in België ook eigen zitplaatscapaciteit zal bezitten. De Commissie heeft uitdrukkelijk bevestigd dat men de markt voor de chartervluchten niet verder moet onderverdelen wanneer de concentratie een loutere verticale integratie betreft (beslissing IV/M.1502 van 6 mei 1999 inzake Kuoni/First Choice).

De Europese Commissie heeft beslist dat er een afzonderlijke markt bestaat voor het onderhoud van de vliegtuigen (KLM/Alitalia). Op deze markt is LUFTHANSA TECHNIK actief, één van de twee ondernemingen die Thomas Cook AG controleren. In Zaventem maakt City Bird gebruik van o.a. haar diensten. Lufthansa heeft echter op geen enkele markt een marktaandeel van meer dan 25%.

4. De relevante geografische markt

O.m. in bovenvermelde beslissing Airtours/Preussag, bevestigde de Europese Commissie dat de markten voor buitenlandse reizen naar nabije en verre bestemmingen, alsook de markt voor de reisbureaus nationale markten zijn.

De markt voor de verkoop van zitplaatsen op chartervluchten is ruimer dan België. Gezien de geografische ligging van België is het immers voor een touroperator niet noodzakelijk om een pakketreis vanuit een Belgische luchthaven te laten vertrekken. De relevante geografische markt omvat dan ook België en de luchthavens van Rijsel, Parijs, Schiphol en Maastricht.

Voor de markt voor het onderhoud van vliegtuigen heeft de Europese Commissie in de zaak KLM/Alitalia aanvaard dat deze markt wereldwijd is.

5. De marktaandelen

Om de marktaandelen van touroperators voor de gehele markt voor reizen te bepalen, hebben de aanmeldende partijen zich gebaseerd op de cijfers van het ABTO. De Europese Commissie raamt de marktaandelen van Thomas Cook 30 à 40% op de markt van buitenlandse reizen naar nabije bestemmingen en 20 à 35% op de markt van buitenlandse reizen naar verre bestemmingen (zaak Preussag/Nouvelles Frontières), dus meer dan 25%. City Bird is op deze markt niet actief.

Op de markt voor reisbureaudiensten is enkel Thomas Cook actief en City Bird niet.

Uit vertrouwelijke cijfers die werden bezorgd, blijkt dat het marktaandeel van Thomas Cook zeer beperkt is en alleszins onder de 25 % blijft.

Inzake de markt voor het verkopen van zitplaatsen op chartervluchten, blijkt uit de vertrouwelijke cijfers dat City Bird een marktaandeel heeft van meer dan 25%.

Op de wereldmarkt voor het onderhoud van vliegtuigen heeft Lufthansa Technik, waarop City Bird o.a. een beroep doet voor het onderhoud van haar vloot, slechts een gering marktaandeel.

Besluit: Enkel op de markt voor touroperating en de markt voor de verkoop van zitplaatsen op chartervluchten, behalen de aanmeldende partijen een marktaandeel van meer dan 25%. Dit zijn dus de twee betrokken markten.

6. Economische analyse

Op de markt van de touroperating, kan worden vastgesteld dat op heden Thomas Cook en Jetair de grote marktspelers zijn. Op de chartermarkt zijn City Bird en Sobelair de voornaamste marktspelers. Bij huidige overname van City Bird door Thomas Cook, ontstaat een verticaal geïntegreerd bedrijf.

Er dient vastgesteld te worden dat City Bird in financiële problemen verkeert en een procedure van gerechtelijk akkoord hangende is. Huidige overname zou moeten beletten - volgens de aanmeldende partijen - dat City Bird van de markt zou verdwijnen en zou een belangrijk deel van de capaciteit der charterzitplaatsen moeten waarborgen.

Op dit ogenblik verzorgt City Bird het merendeel van de vluchten van Thomas Cook Belgium, zodat de betrokken overname slechts een formalisering is van de bestaande situatie. Verticale integratie van touroperators en chartermaatschappijen is een tendens die zich reeds enkele jaren voordoet op de Europese markt.

Volgens de "failing company" doctrine is een overname bovendien toelaatbaar wanneer bewezen is dat er geen causaal verband bestaat tussen de concentratie en een eventuele beperking van de concurrentie op de betrokken markten. Deze doctrine lijkt in casu toepasbaar.

Volgens de Europese Commissie moet daarbij worden aangetoond dat (1) de overgenomen partij zonder de overname van de markt zou verdwijnen, (2) de overnemer het marktaandeel van de overgenomen partij toch zou inpalmen indien het van de markt verdwijnt, en (3) er geen alternatieve en minder anti-competitieve overname mogelijk is (beschikking d.d. 14 december 1993, zaak IV/M.308, Kali-Salz/Treuhand).

Uit de huidige omstandigheden van gerechtelijk akkoord, is het duidelijk dat City Bird van de markt zou verdwijnen indien het niet wordt overgenomen.

Uit het onderzoek blijkt dat Thomas Cook Belgium in afwezigheid van City Bird zelf zal zorgen voor de chartercapaciteit om haar reisactiviteiten te kunnen organiseren.

Een minder anti-competitief aanbod is op heden niet voorhanden bij gebrek aan andere kandidaat-kopers. Het gevaar bestaat derhalve dat voor het volgend vakantie seizoen er onvoldoende chartercapaciteit voorhanden zou zijn op de Belgische markt.

In België kan enkel Sobelair een vergelijkbare capaciteit aanbieden. Ze gebruikt deze capaciteit echter grotendeels voor Jetair, haar grootste klant. Sobelair zou niet in staat zijn in te springen voor City Bird om Thomas Cook Belgium te belevaren.

Bij het verdwijnen van City Bird zou enkel Sobelair overblijven als noemenswaardige marktspeler voor de verkoop van charterzetels, wat - uit het oogpunt van de mededinging - nadeliger zou zijn dan huidige toestand waarbij er twee grote marktspelers zijn.

Het is duidelijk dat huidige concentratie geen machtspositie in het leven roept of versterkt, die tot gevolg heeft dat de daadwerkelijke mededinging op de nationale markt op een significante wijze wordt belemmerd (art. 10§3 WBEM).

De Raad beslist dan ook dat de voorgelegde concentratie kan worden toegelaten conform art. 33§2.1.a WBEM.

Om deze redenen

De Raad voor de Mededinging

Gelet op de art. 2 e.v. van de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken van toepassing overeenkomstig art. 54bis WBEM ;

Stelt vast dat de betrokken concentratie aanmeldingsplichtig is en conform art. 33 §1.1 WBEM binnen het toepassingsgebied valt van de wet ;

Verklaart de concentratie toelaatbaar conform art. 33§2.1.a WBEM ;

Aldus uitgesproken op 19 september 2001 door de Kamer van de Raad voor de Mededinging, samengesteld uit: de heer Frank Deschoolmeester, kamervoorzitter ; mevrouw Béatrice Ponet, Voorzitter van de Raad voor de Mededinging ; de heren Wouter Devroe en Marc Jegers, leden.